

Terrorangrepet Dataspill

Brukte dataspill til terror-trening

Simulerte krig: Anders Behring Breivik hevder han brukte dataspillet Modern Warfare 2 for å trene seg opp før angrepene 22. juli. Han mente et slik spill ga et realistisk inntrykk av hvordan militæroperasjoner foregår.

Anders Behring Breivik sier selv at han så på dataspill som en del av treningen før terrorangrepet. Ekspertene mener det virker sannsynlig.

I sitt manifest skriver Breivik følgende: «Jeg har nettopp kjøpt spillet Modern Warfare 2. Det er sannsynligvis den beste militærsimulatoren som finnes der ute (...).

Jeg ser på Modern Warfare 2 som en del av treningen min, mer enn noe annet. Jeg har likevel lært å like det og spesielt multiplayerdelen er fantastisk. Du kan mer eller mindre simulere faktiske operasjoner».

Spill som verktøy

Spillforskere og førsteamanuensis Alf Inge Wang ved Institutt for datateknikk og informasjonsvitenskap ved NTNU, synes det virker tydelig at dataspill har inngått som en del av Breiviks trening før terrorangrepet.

– Breivik beskriver Modern Warfare 2 som et verktøy og ikke i utgangspunktet som et spill han liker. Spesielt uhyggelig er det å lese den siste setningen: «Du kan mer eller mindre simulere faktiske operasjoner». Her er det klart at han har brukt spillet for å lære seg hvordan han skal utføre ugjerningen. Han

har ingen militær bakgrunn, så sin «militære erfaring» har han fått fra Modern Warfare 2, sier Wang.

– Gir militære ferdigheter

Det er blitt forsket på spillet/simulatoren America's Army som er brukt både til rekruttering og opplæring av det amerikanske forsvaret. Opplæringen gikk på alt fra taktisk krigføring, til sanitet og ledelse. Forskningen viste at man kan dra store fordeler av å spille dataspill.

– En forskningsartikkel ved navn «From visual simulation to virtual reality to games», viser blant annet at soldater som har skutt virtuelt på skytebane, skyter bedre på den virkelige skytebanen etterpå. Det kan tyde på at spill gir bedre militære ferdigheter i virkeligheten. Andre studier viser for eksempel at de som spiller dataspill ofte får bedre reflekser, bedre presi-

sjon og bedre evne til å fokusere. Dette har for eksempel gjort at kirurger har brukt dataspill for å komme inn i fokusmodus før kirurgiske inngrep, forteller Wang.

Mellom hånd og hjerne

Voldsforsker ved Politihøgskolen, Ragnhild Bjørnebekk, mener også at det er svært sannsynlig at dataspilling kan ha ført til at Breivik fikk utviklet enkelte ferdigheter. Hun drar paralleller til skolemassakrer i USA, som hun synes minner om Utøya.

– Forskning viser at så å si alle som har begått skolemassakrer i USA har hatt en fascinasjon for dataspill. Dette er som oftest barn som aldri har skutt med ekte våpen før. Likevel er det en oppsiktsvekkende treffsikkerhet de har vist når de har begått disse ugjerningene. Dette antar man at de har lært gjennom dataspill. I tillegg lærer man veldig mye om taktikk, for eksempel hvordan lure mennesker i diverse feller, forteller hun.

Bjørnebekk sier at undersøkelser fra simuleringsspill i det amerikanske forsvaret har vist at det skjer noe mellom hånd og hjerne når man bruker tastatur

eller håndkontroll, som igjen kan overføres til virkeligheten.

– Det er ikke lett å lære seg å bruke våpen, men i spill og fiksjon kan man faktisk gjøre det, sier hun.

– Ikke morder av dataspill

Både Wang og Bjørnebekk er klare på at dataspill kun virker å ha vært et verktøy for Breivik, som for mange andre som har utført lignende forbrytelser. Man lærer seg enkelte ting som kan være nyttige i utførelsen, men dataspillet er ikke en «trigger», altså selve årsaken til at man begår handlingen. Dette får de støtte ifra universitetslektor ved Psykologisk institutt på NTNU, Thomas Wold. Han sier folk flest spiller på grunn av mestringsfølelsen de får, det sosiale eller på grunn av historien spillet forteller.

– Man blir nok ikke påvirket til å bli en morder av dataspill. Det ser man på det store antallet som spiller slike spill. Spesielt i Breiviks tilfelle er det lite sannsynlig. Han har planlagt angrepet i lang tid, lenge før han hevder å ha begynt å spille mye. Dataspill kan ha en utøsende faktor på veldig aggressive mennesker, og det kommer til syne i helt andre situasjoner enn terrorangrepet, sier Wold.

PEDJA KALAJDZIC 930 87 998
pedja.kalajdzic@adresseavisen.no

1400 terror-tips

• **Oslo:** Politiet har så langt fått inn over 1400 tips etter terrorangrepet i Oslo 22. juli. Politiet har opprettet en egen enhet, 22/7-enheten, som kun skal jobbe med terrorsaken fremover. Over 150 etterforskere er fordelt på 22 terrorprosjekter, som omfatter alt fra vitneavhør og videogjennomgang til kontakt med utenlandsk politi. Hittil er 300 vitner avhørt i forbindelse med regjeringkvartalet. 50 av disse er fornærmede.

Får Utøya tilbake 19. august

• **Oslo:** Fredag 19. august overtar AUF igjen Utøya. Øya er ryddet, og de tekniske undersøkelsene er avsluttet. Lørdag ble terrorsiktede Anders Behring Breivik avhørt på øya der massakren fant sted 22. juli. Ifølge politiadvokat Pål-Fredrik Hjort Kraby var det viktig å få gjennomført avhørene med den terrorsiktede før AUF får Utøya tilbake. Etter lørdagens nærmere åtte timer lange avhør på stedet vil det ikke heller bli behov for å gjennomføre en befarings med den siktede der under rettssaken, opplyser politiadvokaten. ©NTB

44 barneavhør

• **Oslo:** Mange av de som ble rammet under terrorangrepet og Utøya-massakren er under 16 år. – Da skal de etter regelen avhøres i dommeravhør, og de rutinefølger vi også her. Det er snakk om 44 barn, sier politiadvokat Pål-Fredrik Hjort Kraby. Alle som fyller 16 i løpet av året vil avhøres som voksne.

Har oversikt over skuddene

• **Oslo:** Politiet har skaffet seg oversikt over hvor mange skudd Anders Behring Breivik avfyrte på Utøya. – Vi har en rimelig god oversikt over hvor mange skudd han brukte, sier politiadvokat Pål-Fredrik Hjort Kraby. Politiet har saumfart Utøya i leting etter tomhylser, men ønsker ennå ikke å opplyse hvor mange skudd Breivik avfyrte under massakren på øya.

– Skivebom fra Hagen

• **Oslo:** Carl I. Hagens syn på hvordan rettsaken mot Anders Behring Breivik burde avvikles

viser at han verken forstår psykologi eller vet hvordan man må avvikle en straffesak, mener Harald Stanghelle. Aftenpostens politiske redaktør sier de som tror drapsmannen kan bruke rettssaken som en talerstol for sine forkvaklede ideer, tar helt feil. ©NTB

– Det kan tyde på at spill gir bedre militære ferdigheter i virkeligheten.

ALF INGE WANG, spillforsker